

Недавно је на сајту Мешихата Исламске заједнице у Србији, коју води Муамер Зукорлић, објављен програмски текст: „Интернационализацијом против национализације” (18. новембра). У њему се између осталог каже: „С обзиром на то да су се надлежни државни органи оглушили о уставну и законску обавезу да заштите вјерску слободу и права Исламске заједнице и муслимана у Србији, највиши органи ове заједнице посљедњих мјесеци активно обављају опсежне припреме за интернационализацију овог питања. За сада је формирана лобистичка група коју чини неколико чланова Турског парламента, те неколико парламентарца земаља Савјета Европе”.

Српске власти се, даље, оптужују да желе да изврше „национализацију свих несрпских права и интереса у овој држави”. „Петооктобарске наде већине грађана Србије су потонуле”, наведено на крају текста. „Постало је очито да, неовисно да ли је на власти европска опција или не, стварни владари ове земље су Српска академија наука и умјетности (САНУ) и Српска православна црква (СПЦ). Све што није по њиховој вољи имат’ ће проблеме на путу свог опстанка и развоја. Зато нема лијека против национализације мултиетничке и мултикултуралне Србије, осим у интернационализацији”.

Да се овим текстом мисли озбиљно, видело се већ приликом посете мисије ОЕБС-а Мешихату (21. новембра). Тада је, како стоји у саопштењу Мешихата, председник сабора ИЗ Хајро Тутић упозорио мисију да „у случају да та права буду ускраћена, Исламска заједница ће кроз интернационализацију проблема муслимана тражити од међународних фактора да дају свој допринос да муслимани у Србији реше проблеме који им се намећу”.

Недавно се и сам Зукорлић, у разговору с америчким амбасадором Мантером, пожалио на „угроженост права муслимана и Бошњака” (30. октобра 2008). Очигледно, Зукорлићева најновија стратегија у борби са Адемом Зилкићем око контроле ИЗ у Србији јесте да се позива на „угроженост права”. Из те угрожености следи и претња „интернационализацијом” муслиманског питања у Србији. Још није јасно шта би тачно био садржај те „интернационализације”. Али помињање Савета Европе недвосмислено указује на намеру да се у европским и међународним структурама отвори питање

Санџака.

Ова претња српску јавност не може а да не узнемири. Рађају се различите асоцијације. Прво што пада на памет јесте „интернационализација” косовског питања. Она је отпочела 13. октобра 1998, споразумом Милошевић–Холбрук. Њиме је на Косово распоређено две хиљаде ненаоружаних посматрача ОЕБС-а. А све се завршило 17. фебруара 2008. проглашењем сецесије и тиме што су САД и главне земље ЕУ признале нову „државу”. Друга асоцијација јесте знаменити говор амбасадора Цобела. Он је, 11. априла 2007, објаснио да се питање Косова мора што пре решити „у смислу надзиране независности”. „У супротном”, упозорио нас је, „могли би да буду отворени проблеми у Војводини и Санџаку”. „Ово није претња, ово је анализа”, хладно је закључио.

Србија има среће што друга исламска заједница у Србији, она Адема Зилкића, има нешто другачији став о правима муслимана у Србији. „Ми никада нисмо имали већа верска права него данас”, каже он. „Примера ради, ми смо од 1990. до данас саградили више верских објеката него за претходних 150 година. Имамо три медресе, Факултет исламских наука, предшколске установе, комплетно заокружен образовни систем... и сада тврдити да су муслимани угрожени апсолутно је непримерено и нетачно!” („Глас јавности”, 25. новембра, стр. 4). Србија, такође, у своју корист може да наведе да су оба политичка лидера санџачких муслимана данас министри у влади Србије. Тешко је рећи да држава систематски угрожава неку мањину ако њени политички лидери седе у влади те земље.

Зукорлићев маневар са „интернационализацијом” за сада није наишао на нарочити одјек. Чак ни друга Србија није реаговала, иако је један од њених аксиома тај да ће „српски национализам”, након губитка Косова, за нову мету узети Санџак (Хелсиншки одбор „Ка изградњи одрживог косовског друштва”, 2007, стр. 30). Можда је због тог аксиома Зукорлић једно време био љубимац друге Србије. Једини је високи верски званичник који је био гост „Пешчаника”, и то чак два пута за годину дана (6. октобра 2006. и 12. октобра 2007). Онда је изашао са захтевом за забрану књиге „Драгуљ Медине”, па се друга Србија према њему мало охладила. Ипак, можда ће ово последње „испуњење” пророчанстава о новим жртвама САНУ и СПЦ подгрејати старе наклоности?

То остаје да видимо. Али, оно што је већ сада забрињавајуће јесте да су чак и верске елите, у надметању око ресурса, у стању да потегну тако ризично оружје као што су политизација и радикализација. То је прилично неодговорно. Сви ми на Балкану треба да будемо свесни да седимо на бурету барута. Са тог места повратак у деведесете више је него лак. Довољно је само објавити да од данас више не признајемо своју државу и да

Зукорлићев маневар

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 27 новембар 2008 00:45

захтевамо међународну арбитражу. Све остало ће да уради оно буре испод нас.